

Jaargang 3,
nummer 1,
Maart 2023

Groen Natuurlijk

Van de Redactie

De Nieuwsbrief verschijnt vier keer per jaar:

maart, juni, september en december

Redactie Nieuwsbrief:

Joop Kamperman

Wim Baan

Redactieadres:

Karel Doormanstraat 52

7461 ET Rijssen

tel. 0548-654909

email: ivn.rijssenenter@gmail.com

Bestuur IVN Rijssen - Enter:

Voorzitter: Wim Baan

Secretaris: Joop Kamperman

Penningmeester: Henk Ligterink

Leden:

Educatie: Wim van Wingerden

Lid: Kees Wolffenbuttel

Ledenadministratie:

Joop Kamperman,

emailadres: ivn.rijssenenter@gmail.com

Het lidmaatschap van IVN Rijssen - Enter bedraagt per jaar: € 25,-

Donateurs betalen € 15,- (minimaal).

Rabobank: **NL50 RABO 0138 1887 50** tnv IVN Rijssen - Enter

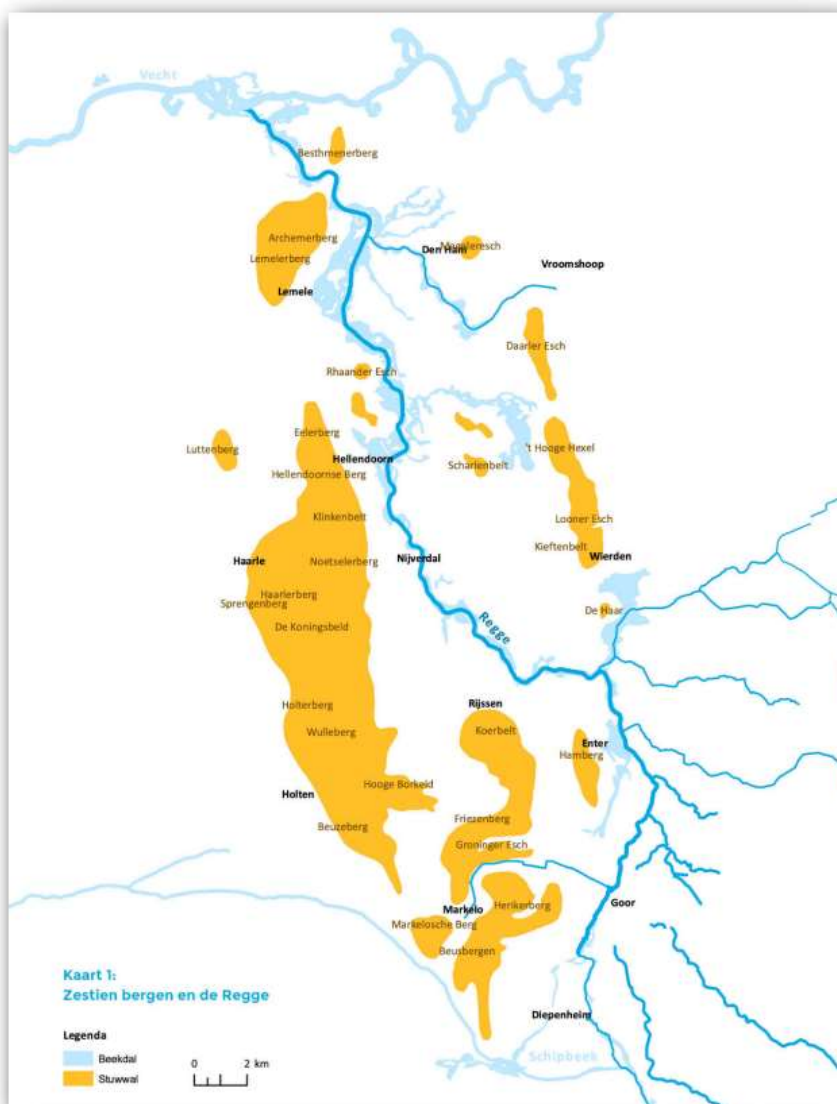
Waar staat het IVN voor?

- Het IVN wil bijdragen aan een duurzame samenleving door mensen te betrekken bij natuur, milieu en landschap.
- Wij concentreren ons op de verhoging van de kwaliteit en de kwantiteit van de natuur.
- Het middel om dat te bereiken is natuureducatie en duurzaamheid.
- Hiervoor wordt samengewerkt binnen een landelijk netwerk van vrijwilligers en beroepskrachten.

De Sallandse Heuvelrug is een gewaardeerd natuurgebied. Als je uitzoomt, zie je dat dit gebied nog maar één van de 'bergen' is in een gebied vol heuvels en dalen, dorpen, landgoederen, akkers en velden. 150.000 jaar geleden schoof een grote ijsmassa over het gebied en duwde de grond opzij: alsof je je duim in natte klei duwt. Er ontstonden 16 heuvels en na het smelten van het ijs stroomde tussen de heuvels de voorloper van de rivier de Regge. De Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal is een schitterend gebied met veel meer samenhang dan je op het eerste gezicht zou denken. De geschiedenis van dit landschap is nu opgetekend in een landschapsbiografie.

Het verhaal laat je begrijpen wat de samenhang in het landschap is. Het geeft inzicht in waarom zoveel partijen samen het gebied willen behouden en versterken voor komende generaties: de bomenrijen, beken, akkers, houtwallen, heide, heuvels, dorpen en wegen. Ze behoren allemaal tot het landschap dat door de natuur en vooral door de mens is gevormd. De landschapsbiografie neemt je aan de hand van drie tijdsvensters mee door de geschiedenis van de Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal: van de voorlaatste ijstijd tot nu.

Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal in cijfers:

- 16 bergen
- 1 rivier
- 32 dorpslandschappen
- 60.000 hectare
- 140.000 inwoners

Nationaal Park Sallandse Heuvelrug is een samenwerkingsverband tussen allerlei partijen, groot en klein. "Samen kun je in het parkgebied, over de gemeentegrenzen heen, oplossingen voor vraagstukken bedenken, gerelateerd aan het toekomstbestendig maken van de regio, die je alleen niet kunt dragen." Deze integrale opgave vraagt om duurzame samenwerking in het parkgebied.

Samen met de partners worden financiële middelen, communicatie en het vergaren & delen van kennis ingezet voor de aanpak van projecten en de manier van samenwerken. Betrokken partners hebben ieder hun eigen identiteit en belang, maar vinden elkaar in de gemeenschappelijke doelen in de Verkenning naar een Nationaal Park Nieuwe Stijl. Uitspraken dōver de positie die de gezamenlijke partijen innemen in deze verkenning staan in [dit document](#).

Betrokken partners (coalitie van ondernemers, organisaties, overheden en bewoners):

- Gemeente Hof van Twente
- Gemeente Wierden
- Gemeente Twenterand
- Gemeente Hellendoorn
- Gemeente Raalte
- Gemeente Ommen
- Gemeente Rijssen-Holten
- Gemeentelijke toeristische bureaus
- HISWA-RECRON
- IVN Natuureducatie
- Landschap Overijssel
- LTO Noord: Salland en West-Twente
- MarketingOost
- Natuurmonumenten
- Overijssels Particulier Grondbezit
- Provincie Overijssel
- Staatsbosbeheer
- Vitens
- Waterschap Vechtstromen
- Waterschap Drents-Overijsselse Delta

Bron: <https://nationaalpark.nl/park/nationaal-park-sallandse-heuvelrug-en-twents-reggedal/>

Bezoek van Via-Vorsa

Op 19 jan kregen we de dames Hannie Nijkamp en Inge Scharrenberg, beiden van de stichting Via-Vorsa (Vrijwilligerswerk Rijssen - Holten) op bezoek.

Vrijwilligerswerk in Rijssen en Holten is zinvol en onbetaalbaar! Via Vorsa (voorheen Servicepunt Vrijwilligers) brengt vrijwilligers en organisaties bij elkaar. Want vrijwilligerswerk doet ertoe. het verbreedt je wereld en geeft je nieuwe inzichten. Je doet betekenisvol werk en dat wordt gewaardeerd. En je bent niet alleen, want in Nederland zijn er zo'n 6 miljoen vrijwilligers, die tijdelijk of voor langere tijd onbetaald werk doen. En dat is onbetaalbaar.

Na ons gesprek met beide dames moest er natuurlijk een foto worden gemaakt.

het leek ons een goed idee om gelijk onze nieuwe banner te presenteren, dus die kwam ook op de foto. Ook kwam vrijwilliger Wim Klein Nagelvoort op de foto, want na het gesprek met beide bestuursleden was er nog een apart interview met een vrijwilliger van het IVN, in dit geval Wim dus.

Meer over dit bezoek, en over ander interessante items van ViaVorsa, zijn hier te vinden:

<https://viavorsa.nl/nieuws/op-bezoek-bij-ivn>

Eerste werkdag bos- en heidegroep in 2023

Zaterdag, de 28 januari was er weer een werkdag van de bos- en heidegroep.

Voor de laatste keer gingen we aan de slag op het veld tegenover het voormalige hotel Rijsserberg.

Met zo'n 10 vrijwilligers werd er nog een laatste rondje gelopen en wat opslag verwijderd.

Uiteraard was Kees er weer om 10.30 uur met warme koffie/thee en een koek.

Hierna werd er nog even hard doorgewerkt en rond twaalfen waren we klaar.

Het volgende project waar we beginnen is de 1^e en 2^e heide aan de Brekeldlaan.

Daar valt ook nog genoeg te doen.

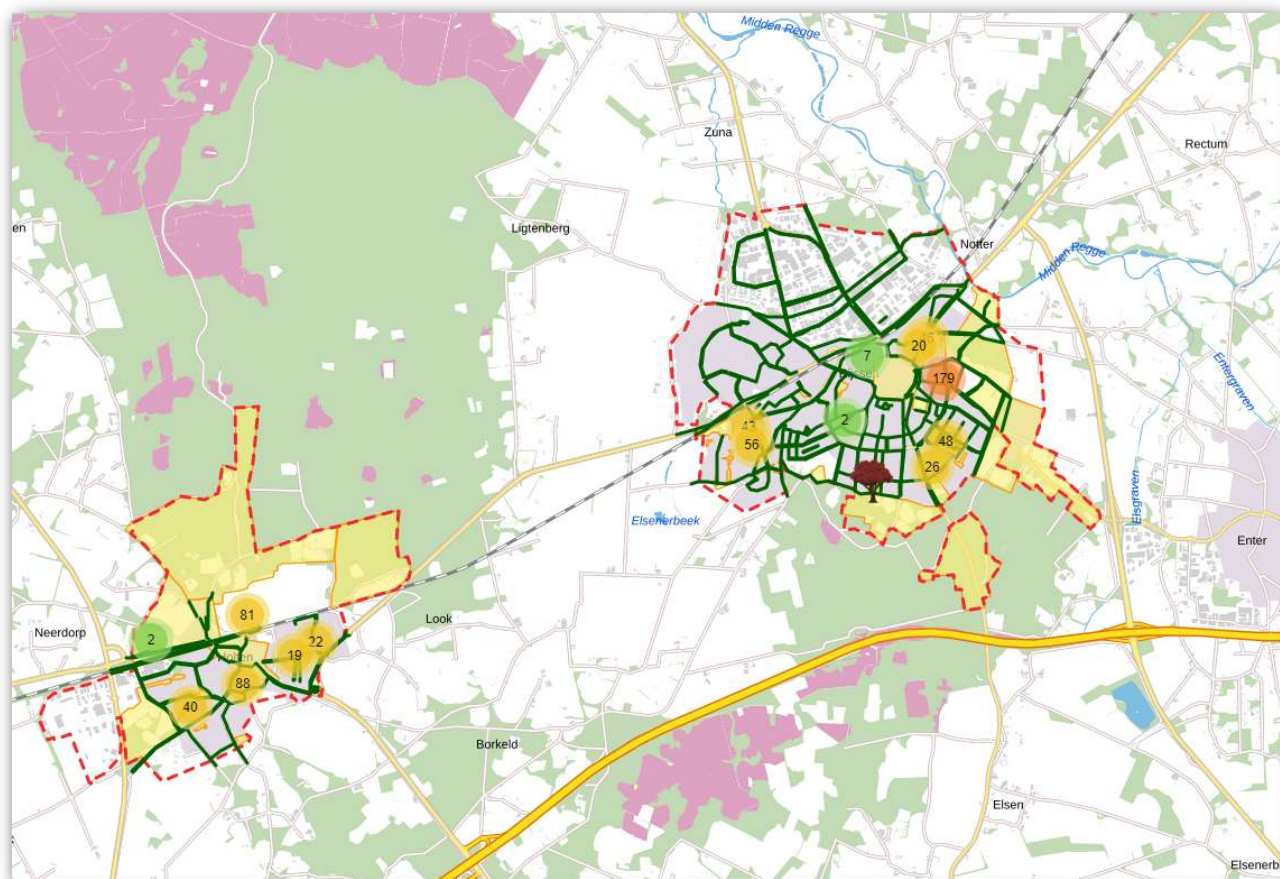
Bomenplan gemeente Rijssen - Holten

Tijdens de ALV van 2022 kwam er de vraag of de gemeente Rijssen - Holten beschikt over een "bomenplan".

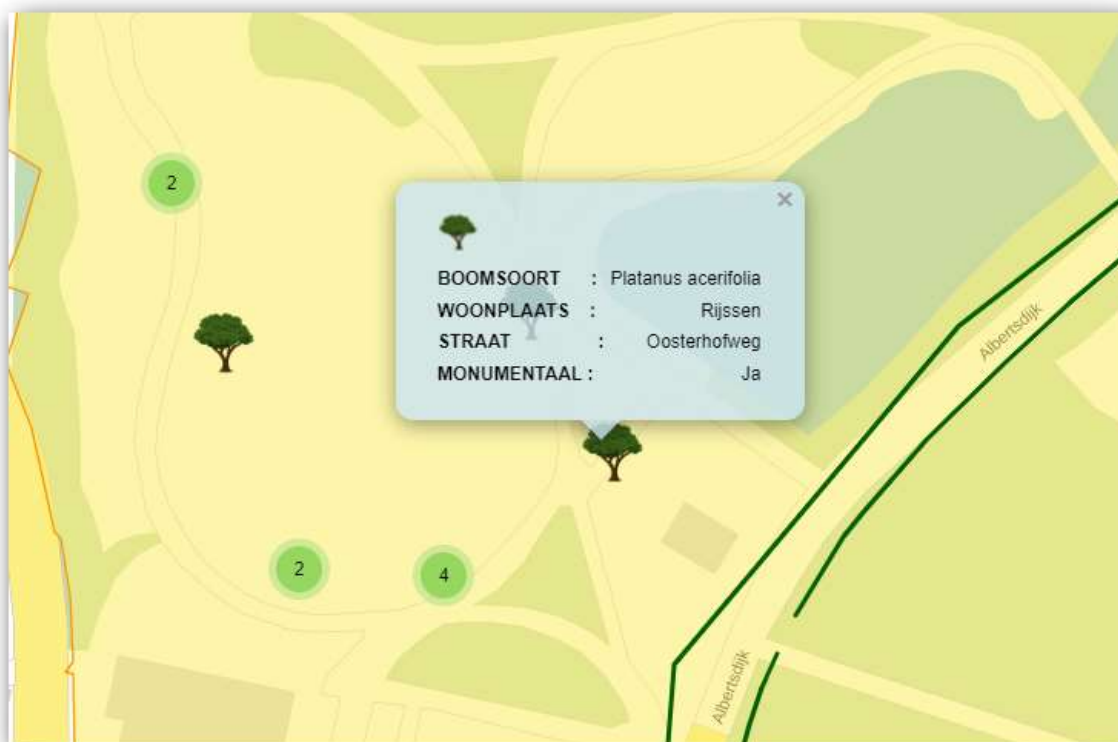
Het was even zoeken, maar via de "bomenman" van de gemeente heb ik het volgende gevonden:

Via link https://kaarten.rijssen-holten.nl/005_Boomstructuurkaart/index.html#13/52.2968/6.5015

komt u hier terecht:

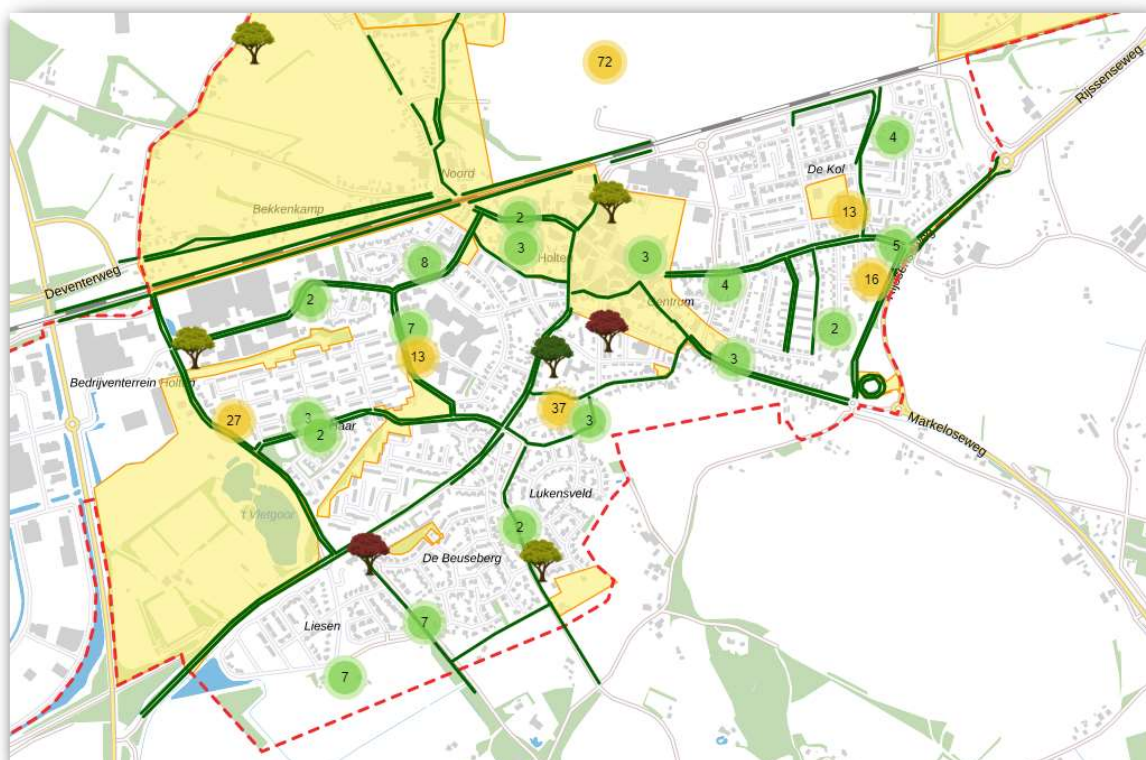

Als je dan nog wat verder inzoomt kun je op een boom klikken en worden de gegevens van betreffende boom vertoond:

Trouwens, wist u dat bij al deze bomen, in dit geval de bomen in het Stadspark, een bordje met een QR-code staat, zodat u ter plekke alles over betreffende boom kunt lezen. De bordjes zijn destijds door het IVN, ism de gemeente geplaatst.

Uiteraard kunnen de gegevens van de kern Holten hier ook worden bekeken.

Tuinvogeltelling

Ook dit jaar was er weer een tuinvogeltelling en wel op 28, 29 en 30 januari.

Uiteraard als echte vogelaar ga je dan weer voor het raam zitten en ga je ze tellen.

De meest bekende soorten komen dan voorbij zoals de Huismus, Ringmus, Heggenmus, Koolmees, Turkse Tortel, Merel, Pimpelmees, maar ook de Ekster en soms de Grote Bonte Specht.

Deze laatste is vooral dol op de vetpotten.

Deze Huismus doet zijn naam echt eer aan. Zelfs als je naar buiten gaat en vlak langs hem heen loopt, blijft ie gewoon lekker eten.
Onverstoorbaar.

De grote Bonte Specht bij de pot met pindakaas. Mooi is te zien dat deze Specht, net als al zijn soortgenoten, zijn staart gebruikt als steun.

Trouwens, zo'n houder voor een pot is zo gemaakt. Een paar plankjes, een stukje vijverfolie er op en een steuntje aan de voorzijde waar de vogels zich aan vast kunnen houden.

Hieronder de waarnemingsplek. De Vuurdoorn links is het "toevluchtsoord" voor vooral de mussen. Bij onraad vliegen ze met z'n allen deze bos in, soms met wel 20 tegelijk.

Gepland industrieterrein Plaagslagen

Zoals u allen inde lokale media mee heeft gekregen, is de gemeente Rijssen-Holten voornemens het industrieterrein aan de Plaagslagen uit te breiden in westelijke richting.

Als IVN waren we daar uiteraard niet blij mee, en als "natuurclub" hebben we dan ook gebruik gemaakt van het "inspreekrecht" en hierin onze zorgen kenbaar gemaakt.

Gebruik makend van de input van ons lid, Piet Loogman, heb ik als voorzitter de commissie en raadsleden op toegesproken (en dat moet allemaal binnen 5 minuten, meer tijd krijg je niet) Onderstaand de woordelijke tekst van de inspraak:

Geachte Voorzitter Commissie en commissieleden

Kent u David Attenborough? Beroemd Engelse natuurman.

Beroemde uitspraak: De natuur, lees de Schepping, heeft lang genoeg voor ons gezorgd, en het wordt nu tijd dat wij voor de natuur, lees de Schepping gaan zorgen.

Wij zijn rentmeesters van deze aarde, lees onze Schepping:

Een rentmeester is gericht op de lange termijn en is dus niet uit op snel gewin.

Dat doen wij als IVN, de natuur kan niet voor zichzelf opkomen, daarom doen wij dat. Het plan om het Ligtenbergerveld om te toveren tot een industrieterrein vinden wij dan ook geen goed plan, en wel om deze reden:

Allereerst kunnen wij ons helemaal vinden in het verhaal van de Stichting tot behoud Buitengebied Elzenerbeek. /Comitè geen industrie Elzenerbeek. (<https://behoudbuitengebiedelsenerbeek.nl/>)

Als IVN hebben we goed contact met deze stichting, net als met de Actiegroep Zuna. Wij strijden samen voor dezelfde belangen.

Voor wat betreft de technische en juridische kant zal ik verder niet uitweiden, daar is 5 minuten te kort voor, maar dat heeft de Stichting al op een keurige wijze gedaan. (zij waren de vorige sprekers)

Wel wil ik uw aandacht vestigen op het schrijven van ons lid, dhr Loogman.

Die heeft in zijn zienswijze op een zeer duidelijk wijze uitleg gegeven aan de ecologische en geologische waarde van het betreffende gebied.

Wilt u hierover meer weten? Lees dan het stuk Zienswijzennota en Vooroverleg Structuurvisie Ligtenbergerveld Oost, blz 11 t/m 13 staat alles, allen in uw bezit.

Hier ga ik dus verder niet op in.

Wel wil ik graag 1 zin aanhalen uit dit stuk, nl de regel:

"De sloten staan in verbinding met de Elzenerbeek",.

En dat is nu de reden waar wij ons zorgen om maken.

De **Elsenerbeek** wordt o.a. gevoed door de **Norkerijleiding**. Dit is net als de Elsenerbeek een kwelwaterbeek en stroomt dwars door het beoogde gebied. De Norkerijleiding is sowieso een heel bijzondere beek. Een aantal jaren geleden heeft dhr Loogman bij het waterschap informatie gevraagd over dit beekje. In deze beek groeien verschillende **rode-lijst-planten**: **Groot bronkruid**, **Veenstaartjesmos**, **Moerasmuur**, **Klimopwaterranonkel**, **Dotters** en verschillende **(kwel)fonteinkruiden**. Deze beek wordt in het commentaar op zijn bezwaarstuk een "**sloot**" genoemd.

Kent u de kreet Rode-lijst?

Dit staat er over:

Een Rode lijst is een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de Minister van Economische Zaken. De Minister bevordert onderzoek en werkzaamheden nodig voor bescherming en beheer.

Stel dat de Elsenerbeek als het bedrijventerrein toch wordt uitgebreid.

Ruim 10 jaar geleden zijn, op kosten van de provincie, de Maatgraven en Elsenerbeek uit elkaar gehaald. Het 'schoonste' water wordt afgevoerd door de Elsenerbeek. De Maatgraven moet ook het stedelijk- en straatwater naar de Regge brengen.

Stel: wat we niet hopen, het bedrijventerrein zal toch in westwaartse richting worden uitgebreid. In dat geval zal er ook stedelijk- en straatwater in de Elsenerbeek komen. Dat betekent dat de unieke waterkwaliteit van de Elsenerbeek stroomafwaarts zal verdwijnen. Met alle gevolgen voor de flora en fauna in het beekdal. Alleen..... het beekdal ligt hier in de gemeente **Wierden!**

Als bovengenoemd scenario werkelijkheid wordt, moeten we als IVN pleiten voor een omlegging van het tracé van de Elsenerbeek. Alleen dan kan de unieke waterkwaliteit van de beek gehandhaafd blijven. En daarmee ook de bijzondere flora en fauna in het beekdal.

Tot slot:

Mocht het plan toch doorgaan, wat we ten zeerste betreuren, dan zijn wij als IVN erg benieuwd hoe de gemeente invulling denkt te gaan geven aan de volgende onderwerpen:

(afkomstig uit de Zienswijzennota en Vooroverleg Structuurvisie Ligtenbergerveld Oost, blz 11 t/m 13)

-versterking zuidzijde Elsenerbeek?

-Natuur en groen versterken?

-compenseren weidevogelgebied?

-de kwaliteit van het resterende weidevogelgebied te optimaliseren?

Met name het laatste punt, hoe gaat u hieraan invulling geven?

Ons verzoek om tijdens broedseizoen de Katoendijk af te sluiten is afgewezen, terwijl dit nu juist een zeer rijk weidevogelgebied is.

Wij als IVN wensen u veel wijsheid toe bij uw besluitvorming

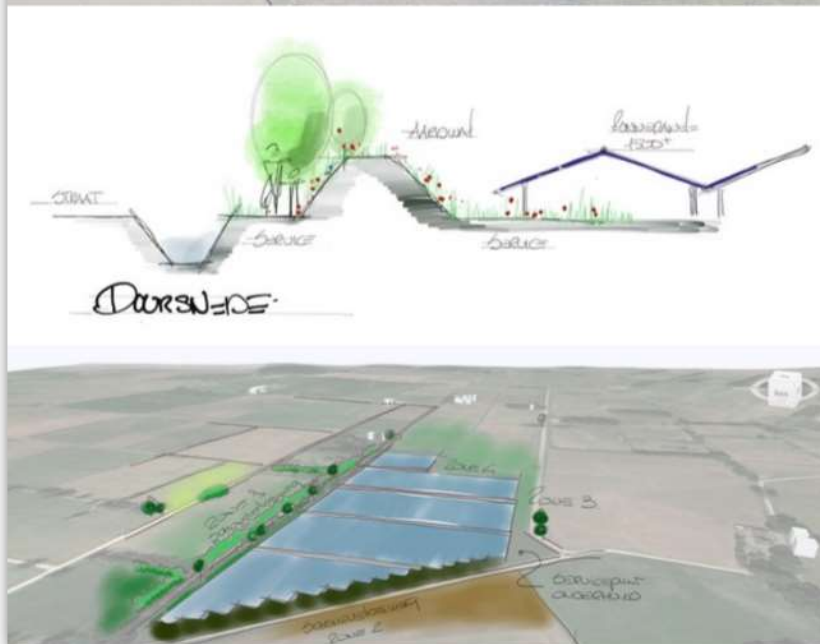
Tot zover de inhoud van de inspraak....

Wim Baan

Gepland zonnepanelenpark Schoneveldsweg

Ook tegen het geplande zonnepanelenpark bij de Schoneveldsweg heeft het IVN een zienswijze ingediend, en wel bij de gemeente Wierden.

Uiteraard waren we niet de enige bezwaarmakers:

Onderstaand de zienswijze die het IVN heeft verstuurd aan de gemeente Wierden.

Geacht College en gemeenteraad van Wierden,

Als plaatselijke afdeling van het IVN, volgen we vol belangstelling alles wat te maken heeft met het plaatsen van zonnepanelen in de zgn zonnepaneleparken.

Zo ook de (mogelijke) plaatsing van een zonnepanelenpark aan de Schoneveldsweg in uw gemeente.

Als IVN zijn we een groot voorstander van een duurzame samenleving en daar maken zonnepanelen een belangrijk deel van uit.

Om aan de doelstellingen van het akkoord van Parijs te voldoen, is het wenselijk om zoveel mogelijk CO2 reducerende maatregelen te nemen. Het plaatsen van zonnepanelen is er daar een van.

Echter....

Het bovenvermelde plan, en het mogelijk volgende plan zou mogelijk gerealiseerd worden in het groene buitengebied van uw mooie stad. En om nu te zeggen dat dit landschappelijk erg gewenst is....

De geplande locatie ligt notabene pal naast het net ontwikkelde natuurgebied de Zunasche Heide waar dit jaar een koppel Kraanvogels succesvol heeft gebroed.

Ook vinden wij als IVN dat dit niet past in het nieuwe plan Sallandse Heuvelrug - Twents Reggedal.

Als plaatselijke IVN afdeling zouden wij liever zien dat de mogelijkheden bekeken worden om deze panelen te plaatsen op de platte daken van overheids- en bedrijfsgebouwen.

Daar is volgens ons nog heel veel winst te behalen, voordat we ons mooie buitengebied "opofferen".

Daarom stellen wij het volgende voor:

- inventariseer welke industriegebouwen en overheidsgebouwen voldoen voor het plaatsen van zonnepanelen, waarbij de platte daken de voorkeur hebben

- geef de burger de mogelijkheid om in een zgn plan te participeren, maw: de burger "koopt" als het ware een stukje dak waar de panelen geplaatst zijn, en deelt mee in de opbrengst.

In Rijssen kennen we club "Opgewekt Rijssen".

Dit laatste zal hopelijk onze inwoners nog bewuster maken van het nut om over te schakelen op duurzame energie.

- stel een verplichting in voor nieuw te bouwen bedrijfs- en overheidsgebouwen dat minimaal een aantal vierkante meters zonnepanelen geplaatst dienen te worden, zodat het liefst het bedrijf energieneutraal is.

- leg evt sancties/heffingen op voor bedrijven die hieraan niet mee (willen) werken.

Uiteraard zijn wij als plaatselijke afdeling van het IVN bereid om ons standpunt mondeling toe te lichten en mee te denken in de uitvoering van de plannen.

Werkzaamheden vogelkijkhut bij het Overveen

Zoals bekend staat er in het weidevogelgebied Overtoom/Middelveen een prachtige vogelkijkhut. Vorig jaar is er al eens onderhoud gepleegd aan de binnenzijde van de hut.

Nu was de buitenomgeving aan de beurt.

Aan de voorzijde werd het zicht naar het gebied gehinderd door snelgroeiende struiken en boompjes. Dus werk aan de winkel voor de vrijwilligers van de bos- en heidegroep.

Zij hebben in 2 dagen flink gesnoeid zodat er weer ruim zicht is naar het gebied.

Zo kunnen we het komend voorjaar weer genieten van de Tureluur, de Kievit, de Wulp, de Grutto en Watersnip en de foeragerende Kemphanen.

We zijn nog in overleg met de nieuwe eigenaars van de accommodatie om bij de poel, waar ook het nodige riet is gesnoeid, een klein strandje van keien en zand aan te leggen, zodat er de Plevier kan gaan broeden.

Onderstaand wat foto's van de werkzaamheden, gemaakt door Herman Bruggink en Wim Klein Nagelvoort.

Wim Baan

Plaatsen Paddenwand aan de Broekweg in Holten

Elk jaar wordt er begin februari aan de Broekweg in Holten een paddenwand geplaatst.

Op deze weg trekken veel padden en salamanders de weg over om aan de overkant in de sloot te paren en hun eitjes af te zetten.

Omdat er veel padden werden dood gereden wordt er elk jaar over een lengte van zo'n 300 mtr een wand geplaatst.

Door Gait Rensen uit Sploo wordt er vooraf een gleuf gegraven en paaltjes geslagen waarna er op een zaterdag door vrijwilligers de wand wordt geplaatst.

Meer informatie over de paddenwand vindt u op: <https://www.paddentrekholten.nl/>

Pilotlessen natuur Noaberhof

Als IVN zijn we in feb een pilot gestart met het geven van natuurlessen in het zaaltje van Noaberhof.

Tom VieVie is ervoor gekozen om kinderen uit de buurt de gelegenheid te geven om eens per maand op de dinsdagmiddag en de donderdagmiddag een natuurles aan te volgen.

Gelukkig kon we wat vrijwilligers vinden die hieraan wilden meewerken.

Op de dinsdagmiddag komen kinderen uit groep 1, 2 en 3 en op de donderdagmiddag kinderen uit de groepen 4, 5 en 6. De eerste dinsdag kwamen ruim 15 kinderen en die hebben genoten van de les van Jetty Dorresteijn en Albert Oortgiesen.

Er werd getekend, gekleurd en geknipt en ieder kind kreeg een potje waarin zonnebloempitten werden gepoot.

De donderdagmiddag, verzorgd door Kees Wolffenbittel en ondergetekende, stond in het teken van zwerfvuil.

Met de 4 aanwezige kinderen (we hopen de volgende keer op meer opkomst) werd het terrein rond de Frisoschool, Sion en het Medisch Centrum geruimd van zwerfvuil, waarbij het ons opviel dat wel heel veel hondenbezitters makkelijk met een volle poepzak omgaan, die werd nl gewoon in de bosjes gegooid ipv in een prullenbak. Maar er werden toch 3 zakken vol afval opgeruimd. Chapeau.

Mocht je ook mee willen doen als vrijwilliger? Laat het ons weten.

Een na laatste werkdag van het seizoen bos- en heidegroep

Zaterdag 25 feb was de een na laatste werkdag van de bos- en heidegroep.

De werkzaamheden werden hervat op de 2^e heide aan de Brekeldlaan.

Daar werden deze ochtend de nodige berkenboompjes, dennenboompjes en bramenstruiken verwijderd.

Ook kwamen we veel Gele Brem tegen, een hardnekkige groeier.

Maar met de enthousiaste vrijwilligers werd er toch weer een heel stuk heide geschoond.

De verwijderde boompjes gaan trouwens naar de stichting "Meer bomen Nu". Deze halen de verwijderde boompjes op en dan worden ze elders herplant. Een win-win-situatie dus.

Belangstelling om een keer mee te doen? Zaterdag de 11^e maart gaan we voor de laatste keer dit seizoen aan de slag, want daarna begint het broedseizoen.

Meldt je gerust aan op ivn.rijssenenter@gmail.com

Kraanvogels op de Zunasche heide

Vorig werden er voor het eerste 2 jonge kraanvogels geboren op de Zunasche Heide. Ontzettend mooi dat in dit gebied, dat een paar jaar geleden helemaal op de schop ging, nu al een paartje Kraanvogels heeft gebroed en 2 jongen heeft grootgebracht.

Inmiddels zijn de jongens door de ouders "verjaagd" en moeten ze nu hun eigen plekje gaan zoeken.

De oudere vogels hebben al weer gepaard, dus zal er hopelijk ons weer wat moois te wachten staan.

